

(สำเนา)

รับที่ ๑๕๕/๒๕๖๘ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๘ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กระทู้ถามที่ ๕๐๑

สภาผู้แทนราษฎร

๗ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางการพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ และการแก้ไขปัญหาหอสมุดสาธารณะหนังสือ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

ในยุคสมัยที่โลกกำลังพัฒนาต่อเนื่องทั้งด้านสังคมและเทคโนโลยี ห้องสมุดควรมีสถานะเป็นเสมือนคลังทางปัญญาของประชาชน เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่พัฒนาไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลก แต่การพัฒนาห้องสมุดในประเทศไทย โดยเฉพาะห้องสมุดประจำท้องถิ่น ยังคงมีลักษณะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เน้นการเป็นคลังสิ่งพิมพ์ มิได้พัฒนาตามการผันเปลี่ยนของเทคโนโลยีเท่าที่ควร

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน สัดส่วนของประชาชน ที่เลือกการสืบค้นข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ต มีมากถึงร้อยละ ๗๐.๘ ในขณะที่ร้อยละ ๒๙ ยังเลือกใช้การอ่านหนังสือหรือไปค้นคว้าที่ห้องสมุดด้วยตนเอง นำมาสู่ปัญหาที่สืบเนื่องกันคือ ห้องสมุดในประเทศไทยยังก้าวไม่ทันความเปลี่ยนแปลงของโลก จำนวนและความหลากหลายของหนังสือในห้องสมุดภายในประเทศยังไม่มากเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังมีความแตกต่างเหลื่อมล้ำจากการสนับสนุนทรัพยากรของภาครัฐ งบประมาณ หรือค่าใช้จ่ายในการเข้าถึง โดยในกรุงเทพมหานครมีประชากรประมาณ ๑๐ ล้านคน แต่ห้องสมุดของภาครัฐปัจจุบันมีอยู่เพียงไม่กี่แห่ง อีกทั้งยังมีระบบการจราจรอันเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางไปยังห้องสมุดแต่ละแห่ง เมื่อพิจารณาถึงงบประมาณจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด กรุงเทพมหานครมีงบประมาณดังกล่าวเพียง ๘ ล้านบาท ต่อปี สำหรับห้องสมุดที่อยู่ในความดูแลจำนวน ๓๖ แห่ง และในขณะเดียวกันทั่วประเทศมีห้องสมุดประจำท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่า ห้องสมุดประชาชน ที่รับผิดชอบโดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนประมาณ ๙๐๕ แห่ง มีระบบการบริหารงานแบบระบบราชการ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของส่วนกลาง ขาดการบูรณาการกับท้องถิ่นอย่างที่เหมาะสม ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญที่ภาครัฐควรต้องทบทวนสถานะของห้องสมุดว่ามีไว้เพื่อจุดมุ่งหมายใด หรือเพื่อกลุ่มเป้าหมายใด หากจุดประสงค์เป็นคลังทางปัญญาของประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญต่ออนาคตของประเทศแล้ว จึงขอเรียนถามว่า

๑. ในช่วงระยะเวลาสองปีของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการมีมาตรการในการดำเนินงาน และสนับสนุนงบประมาณ เพื่อสร้างการเปลี่ยนบทบาทห้องสมุดให้เป็นพื้นที่สาธารณะในการเรียนรู้ และมีนโยบายในการจัดหา จัดซื้อสื่อทรัพยากรให้เข้ากับองค์ความรู้ ในปัจจุบันโดยมีการพัฒนาออกแบบพื้นที่ห้องสมุดประชาชนในแต่ละจังหวัด และมีมาตรการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในห้องสมุดประชาชนหรือไม่ หากมีได้ดำเนินการหรือมีรายละเอียดข้อมูลสถิติจากการดำเนินการ และมีมาตรการดังกล่าวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

(โปรดพลิก)

๒. สำนักพิมพ์ในปัจจุบันประสบปัญหาต้นทุนการผลิต หรือจำนวนผู้อ่านหนังสือลดลง ทำให้สำนักพิมพ์ไม่สามารถตีพิมพ์หนังสือปกหนึ่งได้จำนวนมากเหมือนที่ผ่านมา นอกจากนี้จำนวนพิมพ์ต่อครั้งลดลง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อันมาสู่ปัญหาราคาหนังสือที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเด็นปัญหาดังกล่าว ภาครัฐสามารถช่วยเหลือผ่านการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด โดยเฉพาะห้องสมุดประชาชน ซึ่งกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ นอกจากจะช่วยเหลือเพิ่มจำนวนตีพิมพ์ต่อครั้งและลดต้นทุนการผลิตช่วยเหลืออุตสาหกรรมหนังสือทางอ้อม ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการมีมาตรการช่วยเหลือดังกล่าว อย่างไรขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) ภูริวรรธก์ ใจสำราญ
(นายภูริวรรธก์ ใจสำราญ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน
กรุงเทพมหานคร

สำเนาถูกต้อง

(นายปรีพันธ์ โตอดีแพทย์)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกระทู้ถาม
สำนักการประชุม

ทัศนีย์ พิมพ์
๒๓๓๓ ทาน